

KATERS EN POEZEN

Charles Bukowski

Katers en poezen

Vertaald uit het Amerikaans door
Gerda Baardman

Lebowski Publishers, Amsterdam 2016

Oorspronkelijke titel: *On Cats*

Oorspronkelijk uitgegeven door: Ecco, an imprint of HarperCollins *Publishers*, 2015

© Linda Lee Bukowski, 2015

© Vertaling uit het Amerikaans: Gerda Baardman, 2016

© Nederlandse uitgave: Lebowski Publishers, Amsterdam 2016

Omslagontwerp: Dog and Pony Amsterdam

Auteursfoto: © Mark Hanauer

Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 488 3226 2

ISBN 978 90 488 3227 9 (e-book)

NUR 302

www.lebowskipublishers.nl

www.overamstel.com

O V E R A M S T E L

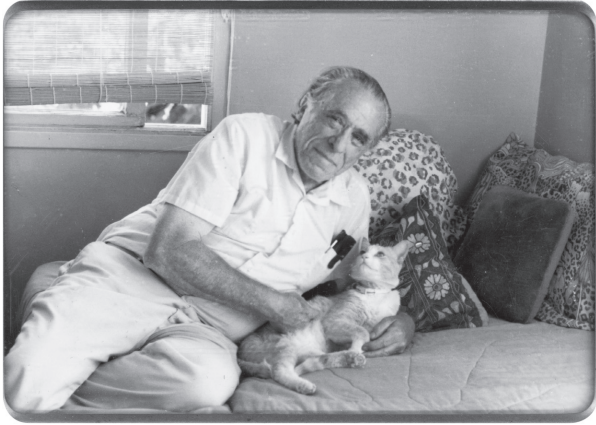
uitgevers

Lebowski Publishers is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Beeker

Alle eettentent waren 's avonds om die tijd dicht en het was een heel eind rijden naar de stad. Ik kon hem niet meenemen naar mijn kamer, dus moest ik het er maar op wagen bij Millie. Die had altijd genoeg eten in huis. En ze had hoe dan ook *altijd* kaas.

Ik had gelijk. Ze maakte boterhammen met kaas voor ons klaar, met koffie. De kat kende me en sprong bij me op schoot.

Ik zette de kat op de grond.

'Let op, Mr. Burnett,' zei ik.

'Geef poot!' zei ik tegen de kat. 'Geef poot!'

De kat bleef gewoon zitten.

'Gek, hij deed het vroeger altijd,' zei ik. 'Geef poot!'

Ik bedacht dat Shipkey Burnett had verteld dat ik tegen vogels praatte.

'Kom op nou! Geef poot!'

Ik begon me belachelijk te voelen.

'Vooruit! Geef poot!'

Ik bracht mijn hoofd vlak bij de kop van de kat en legde mijn hele hebben en houden erin.

'Geef poot!'

De kat bleef gewoon zitten.

Ik ging weer naar mijn stoel en pakte mijn boterham met kaas.

‘Katten zijn rare beesten, Mr. Burnett. Je weet het nooit. Millie, zet de zesde van Tsjaikovski eens op voor Mr. Burnett.’

We luisterden naar de muziek. Millie kwam naar me toe en ging bij me op schoot zitten. Ze had alleen een negligé aan. Ze liet zich tegen me aan vallen. Ik legde mijn boterham weg.

‘U moet op het deel letten waar de symfonie overgaat in het mars-tempo,’ zei ik tegen Burnett. ‘Dat vind ik een van de allermooiste stukken muziek die er bestaan. Afgezien van de schoonheid en de kracht is het ook nog perfect van structuur. Je voelt dat hier intelligentie aan het werk is.’

De kat sprong bij de man met het sikje op schoot. Millie vlijde haar wang tegen de mijne en legde een hand tegen mijn borst. ‘Waar heb je gezeten, baby? Millie heeft je gemist, weet je.’

De plaat was afgelopen en de man met het sikje zette de kat van zijn schoot, stond op en draaide de plaat om. Hij had plaat nummer twee uit de hoes moeten nemen. Als je plaat één omdraaide, kreeg je de climax nogal snel. Maar ik zei niets en we luisterden tot het eind.

‘Wat vond u ervan?’ vroeg ik.

‘Mooi! Heel mooi!’

Hij zette de kat op de grond.

‘Geef poot! Geef poot!’ zei hij tegen de kat.

De kat gaf hem een poot.

‘Kijk,’ zei hij, ‘mij geeft de kat wel een poot.’

‘Geef poot!’

De kat rolde om.

‘Nee, geef *poot!* Geef *poot!*’

De kat bleef gewoon zitten.

Hij bracht zijn hoofd naar de kop van de kat en zei in zijn oor: ‘Geef poot!’

De kat zette zijn klauw in Burnetts sik.

‘Zagen jullie dat? Ik kan hem een poot laten geven!’ Burnett leek heel tevreden.

Millie drukte zich dicht tegen me aan. ‘Zoen me ’s, baby,’ zei ze, ‘kusje.’

‘Nee.’

‘Nou zeg, ben je gek geworden, baby? Wat heb jij? Er zit jou vanavond iets dwars, dat merk ik! Vertel maar aan Millie! Millie gaat voor jou door ’t vuur, baby, dat weet je toch? Was is er, hè? Huh?’

‘Nu laat ik de kat omrollen,’ zei Burnett.

Millie sloeg haar armen stijf om me heen en keek van bovenaf in mijn omhoog gerichte oog. Haar gezicht stond heel verdrietig en moederlijk en ze rook naar kaas. ‘Vertel Millie maar wat je dwarszit, baby.’

‘Rollen!’ zei Burnett tegen de kat.

De kat bleef gewoon zitten.

‘Moet je horen,’ zei ik tegen Millie, ‘zie je die man daar?’

‘Ja.’

‘Nou, dat is Whit Burnett.’

‘Wie?’

‘De hoofdredacteur van dat tijdschrift. Waar ik mijn verhalen naartoe stuur.’

‘Die jou die kleine briefjes stuurt?’

‘Afwijzingen, Millie.’

‘Nou, dat vind ik gemeen. Ik moet ’m niet.’

‘Rollen!’ zei Burnett tegen de kat. De kat rolde om. ‘Kijk!’ riep hij. ‘Ik heb hem laten omrollen! Ik wil die kat kopen! Geweldig!’

Millie verstrakte haar greep en tuurde in mijn oog. Ik was hulpeloos. Ik voelde me net een nog levende vis op ijs op de toonbank bij de visboer op vrijdagmorgen.

‘Hé,’ zei ze, ‘ik kan wel zorgen dat-ie een verhaal van jou afdrukt. Ik zorg dat-ie ze *allemaal* afdrukt.’

‘Kijk eens hoe ik die kat laat omrollen!’ zei Burnett.

‘Nee, nee, Millie, je snapt het niet! Hoofdredacteurs zijn geen corrupte zakenlui. Hoofdredacteurs hebben *scrupules!*’

‘Scrupules?’

‘Scrupules.’

‘Rollen!’ zei Burnett.

De kat bleef gewoon zitten.

‘Scrupules, daar weet ik alles van! Maak jij je nou maar niet druk over die scrupules! Baby, ik zorg dat-ie ze *allemaal* afdrukt!’

‘Rollen!’ zei Burnett tegen de kat. Er gebeurde niets.

‘Nee, Millie, dat wil ik niet hebben.’

Ze had zich helemaal om me heen gewikkeld. Ik kreeg haast geen lucht meer en ze was nogal zwaar. Mijn voeten begonnen te tintelen. Millie drukte haar wang tegen de mijne en wreef met haar hand op en neer over mijn borst. ‘Baby, daar heb jij niks over te zeggen!’

Burnett bracht zijn hoofd naar de kop van de kat en praatte in zijn oor. ‘Rollen!’

De kat sloeg zijn klauw recht in zijn sik.

‘Ik geloof dat hij eten wil,’ zei hij.

Met die woorden ging hij weer in zijn stoel zitten. Millie liep naar hem toe en ging op zijn knie zitten.

‘Hoe kom je aan dat leuke sikje?’ vroeg ze.

‘Als jullie me even excuseren,’ zei ik, ‘dan ga ik water drinken.’

Ik liep de keuken in, ging in de ontbijthoek zitten en keek naar de bloemetjes op het tafelblad. Ik probeerde ze er met een nagel af te krabben.

Het was al erg genoeg dat ik Millies liefde met de kaasvertegenwoordiger en de lasser moest delen. Millie met het figuur tot aan haar heupen. Verdomme, verdomme.

er loopt een kat langs die Shakespeare
van zijn rug schudt.

ik wil niet tekenen
als Mondriaan,
ik wil tekenen als een mus die door een kat is opgegeten.

telefoongesprek

ik zag aan de hurk van de kat,
aan zijn platheid,
dat hij gek was van prooi;
en toen mijn auto naderde
verhief hij zich in de schemering
en ging ervandoor
vogel in zijn bek,
een heel grote vogel, grijs,
de vleugels neerhangend als kapotte liefde,
de tanden erin,
er was nog leven
maar niet veel,
niet zoveel.

de kapotte liefdevogel
de kat loopt door mijn hoofd
en ik kan hem niet goed zien:
de telefoon gaat,
ik geef antwoord aan een stem,
maar ik zie hem steeds weer,
en de losse vleugels
de losse grijze vleugels
en dat alles vastgehouden
door een kop die geen genade kent;
het is de wereld, het is de onze;

ik hang op
en de kat-kanten van de kamer
komen op me af
en ik zou wel willen gillen,
maar ze hebben plekken voor mensen
die gillen;
en de kat loopt
de kat loopt eeuwig
door mijn brein.

Ik zag die vogel en mijn handen lagen op het stuur en ik zag die vleugels en ze hingen neer als kapotte liefde, dat zeiden die vleugels, en de kat liep bij de wielen van mijn auto vandaan zoals een kat kan lopen en ik word misselijk terwijl ik dit schrijf, en alle kapotte liefde van de wereld en alle kapotte liefdevogels, en dat zei de lucht bedekt met smog en goedkope wolken en ontaarde goden.

Ik zag een vogel toen ik een paar dagen geleden van het spoor naar huis reed. Hij zat in de bek van een kat die ineengedoken op het asfalt van de straat zat, met de wolken erboven, de zonsondergang, de liefde en God erboven, en hij zag mijn auto en verhieft zich, katverhieft zich krankzinnig, stijve rug als gestoorde liefdesverdorvenheid, en hij liep naar de stoepwand, en ik zag de vogel, een grote, grijze flap met kapotte vleugels, grote, uitgespreide vleugels, omlaaghangend, veren gespreid, nog levend, gekattand; niemand zei iets, verkeerslicht versprong, mijn motor draaide en de vleugels de vleugels in mijn hoofd...

de kat

die kat hangt bij de brandtrap rond
en ze is geel als de zon
en ze heeft nog nooit een hond gezien in
dat deel van de stad en man, wat is ze dik
vol ratten en hapjes van HARVEY'S BAR
en ik ga die brandtrap weleens op
om een dame in het hotel op te zoeken
en ze laat me brieven zien van haar zoon
in Frankrijk, en haar kamer is heel klein
vol wijnflessen en verdriet,
en soms laat ik wat geld voor haar achter
en als ik de brandtrap af kom
zit die kat daar weer en
ze strijkt tegen mijn benen en
als ik naar de auto ga
volgt ze me, en ik moet oppassen
als ik start, maar niet te erg:
ze is best slim, ze weet
dat de auto niet haar vriend is.
en op een dag ging ik naar de dame
en was ze dood. ik bedoel, ze was er niet,
haar kamer was leeg. een hersenbloeding
zeiden ze, en de kamer stond nu te huur.
nou ja, verdriet heeft geen zin. ik ging
de brandtrap af en daar was de kat. ik

tilde haar op en aaide haar, maar vreemd genoeg
was het niet dezelfde kat. haar vacht was ruig
haar ogen vals. ik gooide het beest weer neer
en zag het wegrennen en woedend naar me kijken.
toen stapte ik in
en reed weg.

Feathers

De Arabieren bewonderen de kat en kijken neer op vrouwen en honden omdat die genegenheid tonen, en genegenheid is volgens sommigen een teken van zwakte. Misschien is dat wel zo. Ik toon nooit te veel. Mijn vrouwen en vriendinnen klagen omdat ik mijn ziel afzijdig houd – en mijn lichaam misschien puriteins geef; maar terug naar de g.d. kat. Een kat is alleen ZICHZELF. Daarom laat hij de arme vogel niet los als hij hem te pakken heeft. Dat is een manifestatie van de sterke krachten van het LEVEN die niet loslaten. De kat is de moie duivel. En hier kunnen we dat woord zelfs zonder de tweede ‘o’ gebruiken. Sommige honden en sommige vrouwen kun je overhalen los te laten – en dan laten ze los. Maar een kat, god, als de bliksemkant van de huizen allang is uitgedoofd zit hij nog spinnend bij zijn melk. Een kat zal je opeten als je dood bent. Hoe lang je ook met hem hebt samengeleefd. Er was eens een ouwe man die net als Buk alleen doodging en hij had geen wijf maar wel een kat en hij ging in ze uppie dood en na dagen dagen dagen begon die arme ouwe man te stinken, dat was zijn schuld niet maar de aarde draaide door en wat door levende aardwezens begraven had moeten worden vond die kat lekker ruiken, stank van dood vlees,

en toen ze die twee eindelijk vonden klauwde die kat omhoog van de vloer, hing als een steen onder de matras en vrat door de matras heen, hing eraan als een mossel aan een steen en ze konden 'm niet wegslaan of wegbikken of wegbranden en ze moesten 'm verdomme gewoon met matras en al weggooien. Die doodslucht zal wel op een maanverlichte nacht door de dauw en de bladeren zijn afgekoeld zodat-ie heeft losgelaten.

Er zitten geen geesten of goden in een kat, Shed, ga maar niet zoeken. Een kat is het toonbeeld van de eeuwige machinerie, net als de zee. Je aait de zee niet omdat-ie mooi is maar een kat wel – waarom? – ALLEEN OMDAT-IE DAT TOELAAT. En een kat kent geen angst – uiteindelijk – hij eindigt alleen in de lente van zee en rots, en zelfs in een gevecht op leven en dood denkt ie nergens aan behalve aan de majesteit van de duisternis.

*Ik haat niet altijd de kat die de vogel
doodmaakt,
alleen de kat
die mij doodmaakt...*

vriend maan, vriend kat, jullie vragen geen genade of
kunstjes of geschenken
alleen rust en lavendel. en huizen. struiken. beweging
als in een kom.

o pijp paffende jongemannen van Princeton
o paffende jongemannen van Harvard
krabbend aan boeken voor veiligheid,

want vriend maan, vriend kat

jullie hebben geen rechtvaardiging
jullie zijn niet meer dan pafjes en pastels
wolken

nutteloos als het ondergoed van mijn vriendin op de grond
of als mijn vriendin op de grond
paffend naar explosie

als de *Pini di Roma* van Ottorino Respighi.

... boom vol vogels is gelijk rechtvaardigheid.
of grond vol wormen.
of mensen vol grond.

rechtvaardiging.

we lopen over een middernachtkleed
niet dronken, dromend of gedrogeerd.
en als het raam neerdreunt
met een hooghartige kanonnenscheet
of de toeter de claxon als een fallus paf
of de neushoorn brult in zijn ijsjesdroom.

brult als de haar op je arm
die de naald op *De komedianten* van Kabalevski laat zakken
en munten beginnen te ademen
en arme Dolores Costello
op een spoel gedraaid in de kast ligt
als een vislijn.

ik ben bij jullie... vriend maan en kat:
we keren een oor, een oog,
kalm in hun verhaal, en
gaan dan door, maan en kat

langs
het branden van de oude maagd
langs Van Goghs en Rembrandts
die hangen als bladeren...

naar het dak, vannacht;
naar continenten van exactheid,
naar de klank die de wereld draaiend houdt.

Kleine vogels wie het naar de wijze der katten gaat
zingen door in mijn hoofd.

